

MI MLADI BORCI

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 26 DIN, PODPORNIA VSAJ 30 DIN. — POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELISKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO II.

LJUBLJANA, PETEK, 2. SEPTEMBRA 1938.

ŠTEV. 51.

DOBRA ZNAMENJA

Na taborih Slovenske dijaške zveze, na katerih se vedno zbere veliko število katoliških študentov iz vseh krajev in vseh različnih dijaških organizacij, je mogoče precej dobro opazovati, kakšno je slovensko katoliško dijaštvo in njegova miselnost.

Ena najbolj usodnih odločitev katoliškega dijaštva pri nas bo gotovo odločitev o Katoliški akciji.

Jasni nauki dejstev

Da so te odločitve usodne, je izpričala krvava zgodovina katoliškega gibanja v nekaterih državah.

V katoliški Španiji, ki ni hotela poznati Katoliške akcije, in ki se je trdovratno omejevala na stare, sicer dobre, a nezadostne organizacije, teče kri.

V Nemčiji, kjer je sam kardinal Faulhaber moral v javnem govoru žigosati »strašni molk nemške prižnice o Katoliški akciji« je vihar modernega poganstva do tal porušil tiste organizacije, zaradi katerih njih ljubosumni voditelji niso pustili zaživeti Katoliški akciji.

V Avstriji, kjer so iz papeževe zamisli strnjene, udarne in dobro organizirane Katoliške akcije napravili mlačno limonado raznih ohlapnih »delovnih občestev«, je vihar poganskega narodnega socializma brez odpora vrgel vso katoliško javno delavnost ob tla.

V Belgiji, kjer je kan. Cardijn razumel KA tako, kakor jo naš čas potrebuje in kjer KA niso prilivali vode, se godi danes pred našimi strmečimi očmi veliko čudo Katoliške akcije. Kongres 100.000 mladih belgijskih delavcev, kanonik Cardijn po vsem svetu občudovan, Belgija se preraja k cvetočemu katoliškemu življenju v eni najbolj razrvanih in materialističnih dob!

Vsi dogodki povojne dobe torej res kažejo, da je tudi za nas vprašanje KA usodno vpraša-

nje. Toda tabor SDZ kaže, da v našem dijaštvu na to vprašanje prihaja pravilni odgovor.

Razdiralno delo pri nas

Na prejšnjih taborih smo bili vajeni, da se je pokazala glede KA deloma nečuvena nevednost in popolna brezbriznost, deloma pa jedko smesenje, nasprotovanje, obrekovanje in nerganje. Izvežbani nergači so često potegnili za seboj k nerganju tudi tiste, ki o celi stvari niso vedeli ničesar, a se jim je zdelo zelo moško in samostojno, ponavljati obrekovanja in ugovore. Skratka: kdor je hotel biti moderen, je moral nesamostojno ponavljati za drugimi fraze o samostojnosti, zasmehovati disciplino, v mogočnih oblakih puhati dim iz ust in pomilovalno govoriti o dijaški KA, ki zahteva »mehanično« disciplino, pokorščino, odpoved.

Razveseljiv preokret

Letošnji dijaški tabor je pokazal znatno drugačno lice. Vse kaže, da se slovensko dijaštvo ob zadnjih dogodkih resni in s čedalje večjim umevanjem in ljubeznijo gleda na slovensko dijaško katoliško gibanje. Nerganja in obrekovanja letos domala ni bilo več slišati. Pozdrav zastopnika dijaške Katoliške akcije je bil sprejet s prisrčnim in burnim ploskom. Z vso resnostjo in zavestjo nemale važnosti so brale dolge vrste tabornikov »Mlade borce« in njih poročila o romanju njihovih tovarišev, članov dij. KA, v Rim k sv. očetu in o papeževem potrdilu njihovega dela. Vsakdo, kdor je opazoval naše dijaštvo na zadnjem taboru, je dobil občutek, da smo srečno stopili za velik korak naprej. Pred koncem tabora je pravilno mišljenje o KA potrdil še ljubljanski g. škof s svojim nagovorom o KA.

Ostanki nezdravega odpora

Starega neprijaznega duha je še nekaj opaziti pri dijakih iz nekaterih maloštevilnih hiš, in pri teh edinih. Do teh redkih je še najmanj prodrl duh novega časa in so še vedno pod vplivom

staromodnega nerganja. Naj bo kakorkoli, škoda bo njihova, če bodo v tem okameneli. Naš čas ima svoj klic, kdor bo ta klic preslišal, bo zaostal, pa tudi če se danes v svoji domišljavosti čuti še tako vzvišeneja.

Veseli upi

Kolikor kaže tabor SDZ, se med slovenskim katoliškim dijaštvom kažejo dobra znamenja.

Zdi se, da bo odgovor Slovenije na usodno vprašanje o KA podoben odgovoru katoliške Belgije.

»Borci« so storili za pravo spoznanje o KA svoje, slovenska dijaška mladina je pravi glas sprejela in odgovorila svoje. Če se bo v tem smislu nadaljevalo, bomo tudi Slovenci doživeli blagoslov in čudo Katoliške akcije.

Z Bleda

Kongres Pax Romane

V zadnjih dneh avgusta je Bled oživel v vrvenju mnogih tujcev in Slovencev. Tristo zastopnikov sedemnajstih različnih narodnosti, katerih zastave so se v dolgem loku vile pred Park-hotelom in dajale Bledu lice veselih slavnostnih dni, se je zbralo na naših slovenskih tleh za kongres svetovne organizacije katoliških akademikov. Organizirala je to lepo zborovanje Slov. dijaška zveza, ki je pohvalo, katero so izrekli vsi tujci o sijajni organizaciji, res pošteno zaslužila.

Glavni občevalni jezik je bila francoščina, poleg nje tudi angleščina in nemščina. Slovani pa smo v svoje zadoščenje opazili, da se še precej dobro razumemo, če govorimo vsak v svojem domačem jeziku. Slišati je bilo tudi mnogo litavščine in holandsščine. Neki Holanec, ki se je odlikoval v zbujanju šal, je menil: »Zdaj pa moramo samo še zidati stolp, pa smo v Babilonu.«

V taki mešanici jezikov se je tudi zgodilo, da so nekateri najprej lomili francoski ali nemški in slednjič ugotovili, da so Slovenci.

Za nas Slovence je bil kongres Pax Romane pomemben dogodek. Tujci iz vseh mogočih dežel so spoznali in vzljubili naš Bled. Mnogi bodo doma govorili o lepota Slovenije, indijski teolog Samidoss pa je dejal, da bi po svoji novi maši rad prišel na Bled in tu daroval sveto daritev.

Posebno pa je kongres važen za nas Slovence in Jugoslovane sploh, ker je govoril o razmerju katoliškega dijaka 'do komunizma. Na podlagi posebnih vprašalnih pol je centrala ugotovila, da komunisti na univerzah v nobeni državi, kar jih je na kongresu zastopanih, oziroma kar jih

je poslalo odgovor, niso tako številni kot pri nas, kajti drugje — pravijo — se je komunizem vrgel v boj na osvajanje širokih, neizobraženih mas in se za univerze niti dosti ne briga.

Zato je gotovo prav za nas vprašanje razmerja do komunizma posebno pereče in je tem bolj pomembno, da se je obravnavalo na naših tleh in se je tako moglo čimveč naših dijakov udeležiti tega kongresa.

Kongres je seveda obravnaval stališče katoliškega dijaka do komunizma v luči katoliških resnic in papeških okrožnic.

Zaključki kongresa so v polni meri potrdili stališče, ki so ga vsi zavedni katoličani in ž njimi tudi naš list ves čas zastopali glede komunizma.

Francoski govornik Pierre Henri Simon, ki je obravnaval katoliški socialni nauk, je poudaril, da je treba dvojega: krščanske ljubezni in jasnosti pojmovanja (raison éclairée). O ponudeni roki je dejal: »Vemo, s kako ljubeznijo je sv. oče zavrnil to roko. Cerkev ima dolžnost, da brani čistost svojih nauk.«

In ponovno je poudaril, da je s komunizmom sporazum nemožič tako glede na taktiko, kakor tudi glede nauka.

Že zdaj smo se nekoliko pomudili pri tem predavanju, ker so se v njem jasno izražala tri načela, v duhu katerih se je vršilo vse zborovanje: potreba ljubezni, potreba načelne jasnosti ter odločna odklonitev ponudene roke.

Kongres je torej izredno važen za vse katoliško dijaštvo, posebno tudi za nas Slovence. Zato se bomo k temu kongresu katoliških inteligentov vsega sveta še povrnili.

Ali že imaš NAŠO POT XV?

Dr. Aleš Ušeničnik:

Katoliška načela

Za dijake nenaročnike . 42.- din

Za dijake naročnike . . 28.- din

**Popust za dijake, ki naroče Borce
14 din**

**NP XV. sama 42.- din
Borci sami . . 16.- din**

Oboje skupaj samo 44 din

IZID NAGRADNEGA NATEČAJA

Na naš razpis nagradnega natečaja smo v določenem roku do 1. maja prejeli 15 prispevkov.

Ker imen pisateljev na njih željo ne objavljamo, objavimo v naslednjem samo gesla in naslove:

1. Bog plačaj skrb vam, blaga mati. — Materino pismo.
  2. Bog živi! — Stope.
  3. Bog živi! — Hrast in trst.
  4. Dobrava. — Dobrava.
  5. Gozdar. — Gorčično zrnje.
  6. Marija, sveti mi! — Svetilnik na moji poti.
  7. Oj mladost ti moja, kam si šla, oj kje si? — Iz življenja malih.
  8. Pax hominibus. — Žalostna srca.
  9. Per aspera ad astra. — Pre-sveto Srce Jezusovo.
  10. Ut omnes unum sint. — Do svetlih ciljev.
  11. Verba docent, exempla trahunt. — Luč v temi.
  12. Vitomir. — Žrtev poklica.
  13. Vsakdo naj bo apostol v svoji okolici. — Čoln na Krki.
  14. Za narod in za Boga. — Slovenska kri.
  15. Z veliko ljubeznijo za Kristusa. — Novo življenje.
- Te prispevke smo izročili posebni komisiji, v kateri sta bila

dva priznana slovenska književnika in zastopnik »Mladih Borcev«. Nagrade so bile določene 250, 150, 100 din.

Razsodišče je poslano izdelke pregledalo in odločilo, da nobenemu ne more prisoditi prve nagrade. Zato je razpoložljivo vsoto razdelilo v enakih zneskih na pet približno enako ocenjenih spisov. Tako so dobile nagrade naslednje povesti:

1. »Gorčično zrnje« — pod geslom: Gozdar.
2. »Čoln na Krki« — pod ge-

sлом: Vsakdo naj bo apostol v svoji okolici.

3. »Iz življenja malih« — pod geslom: Oj mladost ti moja, kam si šla, oj kje si?

4. »Luč v temi« — pod geslom: Verba docent, exempla trahunt.

5. »Hrast in trst« — pod geslom: Bog živi!

Naslove nagrajenih povesti smo objavili v vrstnem redu po kvaliteti. Najboljša je prva, za tem druga itd. Vendar, kot rečeno, je razlika majhna.

Ker so nekateri nagrajenci prosili, naj ne objavljamo njihovih imen, jih zamolčujemo.

Resnica, ki je ušla...

V kraju Dorfgastein v bivši Avstriji so pred nedavnim popravljali križ na zvoniku vaške cerkvice. Tam je navada, da se v jabolko na zvoniku vložijo listine, ki naj ohrani zgodovinske podatke za pozneje. Tako je tudi upravitelj župnije Andrej Rieser sklenil, da bo odlomek zgodovine, ki jo je doživel prav v zadnjem času, zaprl na listini v jabolko.

Ko je bila listina že zacinjena v jabolko, je stvar prišla na uho narodno socialističnemu županu. Hitro je poslal komisijo po listino, nato pa je dal listino župan na

razpolago uredništvu lista »Das Schwarze Korps«, ki se ponosno imenuje »Das Leibblatt des Führers«. Imenovani tednik jo je srdito zdelal v štirih kolonah in jo tudi ponatisnil. Strmeči bralci so po dolgem času brali nekaj resnice. Takole namreč piše:

»... Mi duhovniki imamo težko stališče. Veliko so jih naciji zaprli in še danes sedijo. Mnogo pomembnih mož, ki so delovali pod Schuschniggom, so poslali v koncentracijska taborišča v Dachau. Tam so ravnali z njimi strašno.

Krščanskih časopisov ni več, samo nacistični so še in ti so polni laži, prevar in zavijanj. Ne izvemo prav ničesar, kako je v resnici. Tisk, radio, vse je v državnih rokah. Mi jim ne moremo verjeti. Samo od inozemskih radijskih postaj (Vatikan) izvemo kaj. Še veliko bi bilo povedati, a zmanjkuje prostora in časa. Kdo ve, ali bo vsaj ta papir imel mir v stolpu.«

»Das Schwarze Korps« pove še, kaj se je z avtorjem te listine, ki je bila napisana za gluho samoto jabolka na cerkvenem stolpu, zgodilo. Piše namreč: »Da, v Dachau ravnajo z ljudmi strahotno. No, gospod župni upravitelj Andrej Rieser ima pravkar priložnost, da se o dejanskem položaju na samem mestu prepriča.«

ŽOSISTI POJDEJO V RIM

L. 1929 je bilo veliko romanje žosistov v Rim. Povabil jih je sam sv. oče po kardinalu Van Roey-u in pa, ko je sprejel kanonika Cardijna. Temu je sv. oče v veliko začudenje povedal, da že dobro pozna žosiste, da jih ljubi in pričakuje.

Za desetletnico bodo pa žosisti prihodnje leto zopet romali v Rim. Šlo bo okoli 1500 žosistov, ki že sedaj zbirajo denar. Žosistovsko časopisje navdušeno piše o prejšnjem in o prihodnjem romanju.

Širjenje KA po svetu

Mnogokje so s pomisleki gledali na KA, v dvomih so majali z glavo in niso se hoteli sprijazniti s to »novotarijo«.

Mladina pa, ki je vedno idealna, je poslušala klic sv. očeta, razumela je, da je KA tista, ki bo rešila svet. Mladina ni čakala, da je sv. oče KA ukazal, ni čakala izjav, da »KA je Cerkev« (glej prejšnjo številko MMB), izjav, ki so razpršile možne in nemožne dvome, mladina je šla na delo. Svetovni žosizem se danes naglo širi. »La Jeunesse Ouvrière«, glasilo belgijskih žosistov, poroča, da se KA širi v Južni Ameriki. KA deluje v Boliviji, Venezueli, Ekvadorju, Peruju, Braziliji, Argentini in celo v Mehiki. V Kolumbiji je žosistovska organizacija l. 1932. prešla iz stanja elite v maso, l. 1935. pa je že močno odposlanstvo na ogromnem žosistovskem kongresu (100.000 fantov) na vprašanje: »Ali bo Kristus kraljeval v Kolumbiji?« od-

govorilo: »Bo kraljeval!« Letos pa je prav tako odgovorilo 10.000 mladih Amerikancev na kongresu v prestolnici Kolumbije, v mestu Bogota.

Celo v Angliji, kjer je malo katoličanov, že deluje KA mladih delavcev. Ta mesec so začeli izdajati list: »The Young Christian Worker«. Prva številka prinaša med drugim tudi poročilo o delavnosti in razširjenosti organizacije. Centrala žosistovske dejavnosti v severni Angliji je sekcija Higan. Sedaj so začeli z delom v industrijskem mestu Liverpool. Tudi v Londonu imajo skupine, ki delujejo po delavskih okrajih, snujejo se pa še vedno novi odseki. To poroča list, ki ga zaenkrat še razmnožujejo, a upajo, da bo kmalu postal »veliki tednik« angleške delavske mladine.

Tako drugod. Tako delavci. Ali naj mi Slovenci, mi dijaki držimo roke križem?

Tom Playfair

»Za nobeno: od časa do časa konča katerega prefekt s palico.«

Tom je šinil kvišku. »Prekliči!« je divje zavpil.

»Kaj naj prekličem?« vpraša Harry v defenzivi.

»Vse laži, ki si mi jih natresel. Hitro, če ne, ti polomim vsa rebra!«

»Vse kar hočeš, bom preklical. Ah, kako zabaven obraz! Je vsaj zelo zanimivo, pripovedovati take pravljice.«

Nihče ne ve, kako bi se končal pogovor, kajti v tem trenutku se je vlak ustavil. Harry in Tom sta takoj odhitela na pločnik. Bila sta tako zadovoljna s svojim novim mestom, da sta se kar za stalno usedla na stopnico ter tam čepela, z nogami visečimi navzdol, medtem ko je vlak požiral daljavo.

Vendar nista ostala dolgo časa na tem mestu, kajti pater Tee-man jima je naročil, da gresta notri, in sicer takoj.

»Harry!« pravi Tom, ko sta zavzela svoje sedeže; »dajva se zabavati!«

»S čim?«

»Igrajva se sprevodnika. Zahtevajva listke.«

Harry je dvomno pogledal okrog. Bilo je več kot deset ura, in skoraj vsi dečki so dremali, utrujeni in izčrpani od doživetij dneva.

»Vsi spe.«

»Toliko bolj.«

»Nimam svetilke.«

»Ali nisi videl one stare mašine za vlakom?«

»Če bo dobra.«

»To je najina stvar. Pridi!«

Oba sta odšla, Tom je vzel svetilko in vstopil v voz. Z volčjimi koraki gre proti dečku, ki je kimal globoko pogreznjen v spanje, mu postavi svetilko pred oči in zavpije z nizkim glasom:

»Vozni listek!«

»Jaz ga nimam!« zavpije zaspane poskočivši in si mane oči. »Dal sem ga patru Tee...«

Prenehal je sredi stavka, ker je opazil zadaj za svetilko spakujoči se obraz Toma. Jezno je dvignil pest ter udaril v smeri proti nepridipravu. Tom je nagonsko dvignil roko, da bi se branil. Klak! svetilka je zletela po tleh, luč je ugasnila, steklo se je razbilo na tisoč koscev. Uboga, nedolžna svetilka!

Oba sprevodnika sta se obupno spogledala.

»Postaviva jo takoj na mesto!«

»Le hitro!«

A še preden sta svoj načrt izvedla, vstopi črnc, ki je pazil na snago v vozu.

»Gospodje, ali ste morda videli mojo svetilko na koncu voza?«

»Tu je,« pravi Tom. »Veste, eksplodirala je.«

»Kaj? Razbila se je?« vpije črnc. »Odslovili me bodo. Zakaj ste mi razbili svetilko, preklemani frkovi!«

Tom se je nabrž spomnil besed svetega pisma, da mirno postopanje potolaži jezo. Segel je v žep in dejal:

»Potolažite se, dobri mož, nate en bonbon!«

»Nočem bonbona, jaz hočem svetilko! Če je na prihodnji postaji ne bom imel, sem zgubljen. Plačajte, ali pa javim policiji!«

»Koliko vam je treba?« vpraša Tom žalostno, a vdano.

»Dvajset frankov,« pravi črnc smehljaje. »Jaz vem, da ste iz bogate družine,« je dodal kot potrebno pojasnilo.

»Za svetilko, ki ni vredna več kot tri franke?«

»Ali hočete pogubiti očeta šestih otrok?«

»En dolar.«

»Nič manj kot dva dolarja.«

»Tu imate en dolar, in še to je preveč.«

»Gospod, vaša vljudnost je očarljiva, zadovoljujem se z enim dolarjem.« In prebrisanec je odšel zadovoljen, da je na tako lahek način pomnožil svoje dnevne dohodke.

(Dalje prih.)

Kaj delajo katoličani v Angliji

V letošnjem septembru bo v Londonu svetovni kongres svobodomišlecev. O tem kongresu je izjavil kardinal nadškof Arthur Hinsley tole: »Večkrat sem se razgovarjal z notranjim ministrom in poskušal prepričati kongres svobodomišlecev. Več v tej zadevi ne morem storiti. Zato prosim vas vse, da se zedinite za molitveno vojsko, ki naj prosí, da bi bila naša domovina obvarovana pred opustošenjem barbarstva.«

*

Novi angleški šolski zakon določa glede verskih šol, da so te odvisne od sklepov krajevnih oblasti. Tako je nastal v Liverpoolu težek spor med mestnimi oblastmi in katoliško šolsko upravo. V tem sporu je najprej vlada ukorila liverpoolске mestne oblasti zaradi trdega postopanja. Nato pa se je oglasil v obrambo katoliške šole tudi anglikanski škof in javno zagovarjal katoliško šolo. Izjavil je: »Čim dlje se bo odlašal spor, tem bolj bo trpe-la vzgoja in čim bolj se bodo razvnmali nasprotniki verske šole, tem težje si bodo ohranili svoj ugled pred javnostjo. Ali verjame tudi samo en resen meščan, da bi bila to prava zmaga, če bi manjšini uropali nekaj, kar ona smatra, da spada k veri«

*

V Oxfordu je bil letni kongres angleške katoliške socialne zveze. 400 delegatov iz vseh plasti naroda se je tega tečaja udeležilo. V letnem poročilu poudarja Zveza kot največji uspeh, da deluje pod njenim vodstvom 400 študijskih krožkov. Članov ima sedaj 3000.

ROSENBERG — ŽID

Ravnatelj državnega arhiva v Ravalu (Estonija) in časnikar Franc Szell v Kaunasu (Litva) sta zbrala listine, iz katerih je razvidno, da je zglaglasni ideolog nove Nemčije Alfred Rosenberg potomec slovansko-romansko-mongolsko-židovske rodbine. Njegov ded Martin Rosenberg je bil Litvanec, oziroma Slovak. Mati Charlotte Siré je bila Francozinja; oče njegove stare matere je bil Mongol, a stara mati njegove drugega deda je bila Židinja. Časnikar Szell je nato svoje dokaze predložil nemškemu ministrom Fricku, Neurathu, Göringu in Göbbelsu s pripombo, da je pripravljen podati dokaz resnice pred vsakim sodiščem.

Čistokrvni g. Rosenberg pa je v kljub temu neizmerno navdušen rasist.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale (A. Trontelj).